

# panorama

## DZIENNIKA ŁÓDZKIEGO

Rok XVIII Łódź, niedziela 11 i poniedziałek 12 sierpnia 1963 roku Nr 191 (5192)

### Fakty Opinie Poglądy

MAJĄ PROBLEMY

Postanowiono, że wkrótce już w Bazylei, Zarychu i Genewie roznoszeniem poczty zajmą się kobiety.

Wzbudziło to niepokój wśród stróżów szwajcarskiej, mieszczkańskiej moralności. Po stulają oni podjęcie decyzji, zakazującej listonoszkom, tak jak stewardessom, zawierania związków małżeńskich.

Władze pocztowe uziły ten postulat pod uwagę, ale nie podjęły jeszcze ostatecznej decyzji, na razie studiuja „probiem”.

### WENZUELSKIE BUDOWNICTWO

Z więzienia La Planta w Caracas zbiegło ostatnio 620 więźniów politycznych. W czasie walk ulicznych pomidzy zbiegłymi a policją, która skorzystała z pomocy 2500 żołnierzy i samochodów pancernych, zginęło ośmiu więźniów, ujęto tylko około dwudziestu zbiegów.

Wieżenie La Planta zostało zbudowane dla 250 więźniów, jednak trzymano tam dziewięćset. By rozwiązać problem zagęszczenia więzień przepełnionych ponad wszelką miarę skutkiem licznych aresztów politycznych, przywódca Betancourt wydał rozkaz wybudowania dalszych 12 gmachów więziennych.

### RÓWNIEM TEATR TERENEM WALKI

48 amerykańskich i brytyjskich dramaturgów protestuje przeciw dyskryminacji rasowej w teatrach amerykańskich.

Autorzy — wśród nich także sławy, jak Samuel, Beckett, Arthur Miller, John Osborne i John B. Priestley, zalecają swoim agentom by udzielali praw do wystawiania ich sztuk tylko tym teatrom, które może również od wiedzać ludność murzyńska.

### ARTYŚCI

Na zakończonym niedawno w Sztokholmie światowym kongresie psychoanalizy, nie miecki psychiatra dr Erich Simenaver oświadczył, że malpy — po pewnym treningu — osiągną umiejętności artystyczne, mniej więcej trzyletniego dziecka.

Rysunki malp są czymś więcej niżli bezładną bagraniną — stwierdził uczoney. Niejeden profesor skompromitował się, usiłując je odróżnić od utworów malarzy abstrakcyjnych.

### Powietrze może być czyste

## Niebezpieczne izotopy

W czasie każdej eksplozji nuklearnej powstają różne niebezpieczne izotopy promieniotwórcze, takie jak Stront-90, Jod-131, Węgiel-14 i Cez-137. Rozpraszają się one w powietrzu i potem różnymi drogami trafiają między innymi do organizmów ludzkich.

Stront-90, który jest spokrew

niony z wapniem, razem z nim osadza się w kościach i w zębach, Jod-131 zatrzymuje się w tarczycy, a Węgiel-14 i Cez-137 w całym naszym ciele. Wszystkie te izotopy zakłócają przebieg reakcji biochemicznych w komórkach, powodując raka i inne groźne choroby. Mogą też doprowadzić do szkodliwych zmian w komórkach płciowych, co kończy się zazwyczaj fatalnie dla potomstwa. Dzieci rodzą się martwe lub z wadami dziecięcymi.

Specjaliści różnią się w swych ocenach niebezpieczeństwa radiacji dla człowieka. Laureat nagrody Nobla, H. J. Muller słynny genetyk, twierdzi

(Dalszy ciąg na str. 2)

### Chruszczow i Rusk nad Morzem Czarnym

9. VIII. 1963 r. przebywający na wybrzeżu Morza Czarnego N. S. Chruszczow (z prawej) spotkał się z sekretarzem Stanu USA Deanem Ruskim (z lewej)

CAF — telefoto



## Magistrala radiowa Łódź-Poznań-NRD

Nowoczesne, automatyczne centrale telefoniczne dla miasta i wsi;

Automatyczne centrale telegraficzne z urządzeniami do telegrafii wielokrotnej;

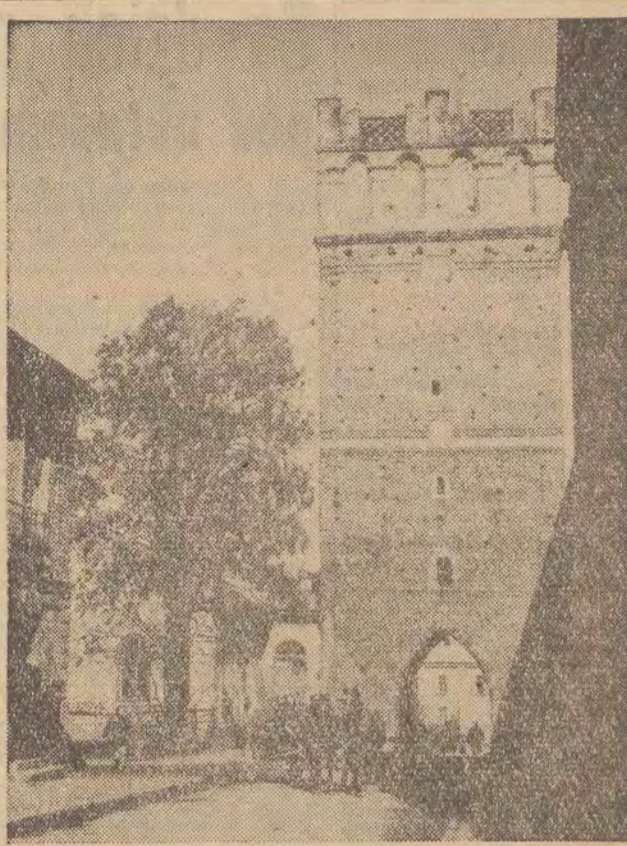
Nowe nadajniki, pracujące na falach ultrakrótkich;

Wielka magistrala radiowa na linii Łódź — Poznań — NRD.

Oto niektóre tylko elementy wielkiego programu modernizacji naszej łączności realizowanego w bieżącej pięcioletce.

Niektóre z zaplanowanych pozycji będą gotowe jeszcze w roku bieżącym. I tak na magistrali radiowej Łódź — Poznań — NRD rozpocznie jeszcze w roku bieżącym pracę urządzenie marki „Wiosna” importowane ze Związku Radzieckiego. Pozwoli to milio-

(Dalszy ciąg na str. 2)



Sandomierz — jedno z najpiękniejszych miast Lubelszczyzny. Obok widocznej na zdjęciu Bramy Opatowskiej, wiele tu innych zabytków, które ścigają licznych turystów. Stąd posłem na Sejm PRL jest Jarosław Iwaszkiewicz. W scenarii zabytkowego miasta przeprowadzamy z nim „wakacyjną” rozmowę.

## Wakacyjna rozmowa z Jarosławem Iwaszkiewiczem

W skwarne popołudnie w uliczce za sandomierską katedrą spotykam Jarosława Iwaszkiewicza.  
— Czy mogłabym z panem chwileczkę porozmawiać?  
— Może lepiej nie teraz bo jestem zły.  
— ?  
— Nie udało mi się zjeść obiadu.  
Sandomierz nad Wisłą jest w okresie świąt miejscem wie lu wycieczek indywidualnych i zbiorowych. Na rynku stoją autokary i prywatne samochody. Restauracje — Ratuszowa, z ogródkiem jakby żywcem wyjętym z wiedeńskiego Grinzingu, i nowoczesna Rotunda, gdzie kręcono film „Spotkanie w Bajce” — przepełnione.  
Iwaszkiewicz zna miasto świetnie. Jego historię i teraźniejszość, jego urok i potrzeby.  
— Czy wynika to z tego, że jest pan posłem ziemi sandomierskiej? — pytam.  
— O nie, tylko moje związki z Sandomierzem są znaczące starsze. Pierwszy raz przyjechałem tu w roku 1935 i od razu polubiłem to miej-

sce. Odtąd wracałem tu stale co jakiś czas. Niedługo miałem małą mieszkaniczkę z katedrą i tam pisałem. Tam właśnie powstało „Lato w Nohant”. No, i tak zrosłem się z Sandomierzem. Znam tu wszystkich, a i mnie znają. Pamiętam zdziwienie mojej matki wnuczki, kiedy raz z nią tu przyjechałem: „Ze też wszyscy się tu z dziadkiem witają! Fryzjer, sklepikarz, listonosz!”  
— Czy Sandomierskie ze swoimi lessowymi jarami, bogatą urodzajną glebą, przypomina panu rodzinną Ukrainę, której charakter ów niepowtarzalny „smak ziemi” i lu dzi z niej wyrosłych, przedstawia pan tak świetnie w swojej młodzieńczej powieści „Księżyc wschodzi”?  
— Może... Rzeczywiście „Księżyc wschodzi” to moja „ukraińska” powieść. Ukazuje się niebawem jej wznowienie nakładem Państwowego Instytutu Wydawniczego.  
Jarosław Iwaszkiewicz laureat tegorocznej nagrody państwowej za trzytomowe dzieło epickie „Sława i chwala” jest również mistrzem krótkich form.  
— Zawsze powracam do „Brzeziny” — mówię. To moje ulubione opowiadanie.  
— Cieszę się, bo moje też. Choć nie nazwałbym „Brzeziny” opowiadaniem, mimo, że ma zaledwie kilka stron. To mała powieść.  
— Operując tak bogatą skalą form, czy ma pan jakąś specjalną metodę pracy?  
— Nie wiem, czy to można nazwać metodą, ale nigdy nie robię notatek. Wszystkie obserwacje noszę w sobie. Muszę też pisać rzetelnie, bo na maszynie mam za szybkie tempo. Piszę jak zawodowa maszynistka. Zdanie wymyka mi się spod kontroli.  
— Czy tu, w Sandomierzu, pracuje pan nad czymś?  
— Nie. Przyjechałem na kilka dni, żeby wypocząć. Dom mam wprawdzie na wsi, w Stawiskach pod Warszawą, ale przyjaciele nazywają go Domem Starca i Dzieci. Chociaż się tam moje wnuki rodzime i wnuki przyszywane. Czasami więc trzeba się wyznaczyć, by zakosztować chwili spokoju.  
— Dom Dzieci, zrodła, ale Starca — mówię patrząc na wysoka sprężystą postać Iwaszkiewicza.  
— A tak. Zbliżam się do siedemdziesiątki.  
— Wobec tego, siedemdziesiątka to nie starość.  
Rozmawiała:

TADEUSZ GUTKOWSKI

EWA BERBERYUSZ

## Po XIII Plenum Konsekwencje

„Partia nie chce wtrącać się do spraw warsztatowych i nie zamierza dawać recept, w jaki sposób trzeba pisać książki lub realizować inne dzieła sztuki”. Problemy artystyczne bowiem to nie ekonomika, nie da się tu zaplanować pożądanego rozstrzygnięcia. Muszą wyrastać na gruncie własnego przekonania twórców. Muszą być konsekwencją ich własnej postawy ideowej, ich stopnia zaangażowania się po stronie socjalizmu.  
Nie administracyjnymi zakazami i nakazami lecz środkami ideowymi —

zgodnie z uchwałami III Zjazdu — walczyć będzie partia o socjalistyczny kierunek rozwoju kultury polskiej, o „twórczość głęboko ideową i reprezentującą najwyższy poziom artystyczny, zrozumiałą dla mas i masom służącą”. Nie odgradzamy się od dorobku ogólnoludzkiego. Jest w naszym życiu miejsce dla wszelkiej postępowej sztuki, jest również dla twórczości służącej potrzebie odpoczynku i godziwej rozrywki.

owanie światopoglądu młodzieży i jej woli działania dla realizacji zasad socjalizmu, to głównie sprawa szkoły i jej polityczno-wychowawczego oddziaływania, ale także literatury, filmu, prasy.  
Krwienie socjalistycznej świadomości polega na uczeniu ludzi traktowania codziennej pracy jako części ogólnospołecznej dzieła. Na sposób myślenia ludzi, na ich stosunek do codziennych obowiązków wpływa całość warunków pracy, stosunki międzyludzkie, stopień rzeczywistego udziału w życiu fabryki, przedsiębiorstwa. „Dlatego walka o socjalistyczne i sprawiedliwe stosunki w zakładach pracy, o szerokie pole dla inicjatywy załóg, której ramy daje samorząd robotniczy, walka z wypaczeniami naszej polityki, z naruszeniem dyscypliny państwowej, walka z klikami, złodziejstwem — stanowi nieodłączną część naszej pracy wychowawczej i naszej propagandy idej i etyki socjalizmu”.  
Szeroki, bardzo szeroki jest front działania wyznaczony przez XIII Plenum Komitetu Centralnego. Pożegnany w nim miejsce zajmuje inteligentna twórcza, naukowy, pisarski, artystyczny, działacze kulturalno-oświatowi, dziennikarze. Ich pracy partia przydaje wysoka rangę. Ktoś nazwał XIII Plenum „odbudowa godności słowa pisanego i mówionego”. Właśnie — godności.









